

Objímající a „nepředmětno“

Při setkání s Jaspersem a jeho myšlením jsem si musel vyjasnit aspoň v hrubém prvním pokusu možný vztah mezi jeho myšlenkou „objímajícího“ (= des Umgreifenden) a tím, o čem já raději mluvím jako o „nepředmětnu“ (či nepředmětnosti). Termín pochopitelně není můj; převzal jsem jej od Patočky a dost jsem o tom četl už u Hegela (který užívá – nepříliš přesně a zejména ne dost důsledně pojmově odlišeně – dvou termínů, totiž „ungegenständlich“ a „nichtgegenständlich“). Zvláštní ovšem je, že také Jaspers jen s kritickou distancí užívá termínu „gegenständlich“ a „das Gegenständliche“ (ale nenašel jsem, mám za to, snad nikde „nichtgegenständlich“ ani „ungegenständlich“). Dalo by se tedy prima vista říci, že Jaspers vyhlíží ono předmětně neuchopitelné (nebo přinejmenším nikoli dostatečně, plně uchopitelné) někde „kolem“ nás (i když nikoli předmětně kolem), zatímco onen důraz na niternost a nitro (ovšem nikoli subjektivitu! – aspoň v mém chápání) se mu zdá poněkud problematický (asi právě proto, že se mu zdá být příliš spjat se subjektivitou). Dost by mne proto zajímalo, co inspirovalo Patočku a kterým směrem měl tehdy chuť se dát. (A ovšem proč se mu zdálo, že by to nikam nevedlo, že to není dost nosné apod.) A proč tuhle cestu opustil a nechtěl se k ní vrátit (i když občas některé jeho formulace nasvědčují tomu, že ji nikdy tak docela nepustil z mysli).

(Písek, 140504-1.)